

මරුණි සුසුකි කම්කරුවන් බොරු නඩුවලට කොටු කිරීම - හෙවන කොටස:

ඇමිණිලිලේ තහවුරු කල හෝ හැකි “දාමරික ප්‍රහාරයේ” ව්‍යාකෘතිය

The frame-up of the Maruti Suzuki workers—Part 3: The prosecution’s untenable “mob attack” narrative

එරික් ලන්ඩන් සහ කීන් ජෝන්ස් විසිනි

2017 අප්‍රේල් 11

පසුගිය මාසයේ -අලුතින් සංවිධානය වූ මරුණි- සුසුකි කම්කරු සමිතියේ (එම්එස්ඩබ්ලිව්සී) සමස්ත සාමාජිකත්වය ද ඇතුලු ව උතුරු ඉන්දියාවේ හරියානා ප්‍රාන්තයේ පිහිටි මෝටර් රථ පිරිද්දුම් සිදුකරන මරුණි සුසුකි මනේසාර් කම්හලේ කම්කරුවන් 13 දෙනෙකු ගොතන ලද මිනීමැරුම් චෝදනා මත පීචිතාන්තය දක්වා සිරගෙට යවනු ලැබී ය.

එම කම්කරුවන්, ජපානයට අයිති මෝටර් නිෂ්පාදන සමාගමේ, ඉන්දියා පොලීසියේ, උසාවියේ සහ දේශපාලන සංස්ථාපිතයේ නෛතික වෛරය පිරිමැසීමක ගොදුරු බවට පත් ව ඇත්තේ ආන්තික සුරාකැමේ වැඩ කොන්දේසිවලට පවතින කම්කරු විරෝධය විරේක කිරීමේ එල්ලයක් සහිතවය. 2012 ජූලි 18 දිනට මාස 18කට පෙර කලමනාකාරිත්වය විසින් උසිගන්වන ලද කලහකාරිත්වයක් හා වැඩපොලීන් දොට්ට දැමීමක් මෙම බොරු චෝදනා ගෙහිමට ව්‍යාජ නිමිත්ත බවට පත්කරගත් අතර, මනේසාර් කම්හල, ඉන්දියාවේ දිල්ලි අගනුවර පර්යන්තයේ පිහිටි සුවිසල් මනේසාර්-ගුර්ගඔන් කාර්මික හීරුවෙහි කම්කරුවන්ගේ විරෝධයේ කේන්ද්‍රස්ථානයක් බවට පත් වී තිබුණි.

මෙම ලිපිය, සමාගම හා පොලීසිය අතර කුමන්ත්‍රණකාරී එකඟත්වය, ගොතන ලද හා පුරුදු කරන ලද සාක්ෂි යොදාගැනීම සහ චෝදනා ඔප්පු කිරීමේ බර චෝදකයා වෙතින් කම්කරුවන් මතට මාරු කල අධිකරණමය තීන්දු ඇතුලු බොරු නඩුවල මානය හෙලිදරවු කිරීම වෙනුවෙන් පලකරනු ලබන ලිපි මාලාවක තුන්වැනි කොටස යි.

දෙවන කොටසේ දී අප පෙන්වා දුන් පරිදි, මරුණි සුසුකි කම්කරුවන් සහ මානව සම්පත් කලමනාකරුවා වූ අවිනිෂ් දේව්ගේ මරනයට තුඩු දුන් ඔක්සිජන් හිගය ඇතිකල ගින්න අතර කිසිදු සම්බන්ධයක් ඇතැයි පෙන්වා දීමට පැමිණිලිලේ අසමත් විය.

දෙවැනි චෝදනාව වූ මරුණි සුසුකි කම්කරු වෘත්තීය සමිති නායකයන් 12 දෙනෙකු ඇතුලු මරුණි සුසුකි කම්කරුවන් 13 දෙනෙකුට එරෙහි ඝාතන චෝදනාව ඔප්පු කිරීමට කම්කරුවන් දාමරික ප්‍රහාරයක යෙදුණේ යන්න තහවුරු කිරීමට ද පැමිණිලිලේ සමත් නො වූහි.

2012 ජූලි 18 දින පිලිබඳ පැමිණිලිලේ ව්‍යාකෘතිය, පොලිස් විමර්ශනවල “ප්‍රමාද දෝෂයන්” ඇතුලු අසංගතභාවයන්, පරස්පරයන් හා දෙපිටකාට්ටු කියාපැමිවල අවිචාරවක් විය. පොලීසිය කම්හලේ කලමනාකාරිත්වය සමග උස්සන්ධානගත වී බොරු චෝදනා ගොතන ලද බව විනිශ්චයකර විසින් පිලිගැනීම ඇතුලු මෙම අසංගතභාවයන්, පරස්පරයන් හා දෙපිටකාට්ටු කියාපැමි සමස්ත නඩුවේ සන්දර්භය තුල බහා දැකගන්නා විට, කම්කරුවන් හුදෙක් හිතාමතා යුක්තිය අහිමි කිරීමක ගොදුරු පමණක් නො ව, විෂකරු බොරු නඩු පැටලවීමක ගොදුරු බවට පත් ව ඇතැයි පෙන්වුම් කෙරේ.

මෙම කොටස හෙලිදරවු කරන්නේ, පැමිණිලිලේ පිටපත පිලිබඳ වාග්ගුද්ධය තුල පවතින විනිවිද පෙනෙන හෝ ගැලපීම හා පරස්පරයන් ය.

අවිනිෂ් දේව් එක ම ගොදුර වූයේ මන් ද?

සිද්ධීන් ට අදාල කම්හල අයිති සමාගමේ සහ පැමිණිලිලේ සංස්කරනයට අනුව, විශාල ලෝහමය මෝටර් රථ කොටස්වලින් (මේවායින් සමහරක් හියුනු ඒවා විය) සන්නද්ධ ව සිටි කෝපයට පත් කම්කරුවන් සියගනනක් කම්හලෙහි ඉහල මාලයට රොක් වී, කලමනාකරන කාර්යාල ආක්‍රමනය කොට, ඒහි කලමනාකරන නිලධාරීන්ට පහර දුන් හ. ඔවුන් එසේ කරද්දී, සමහර කැරලිකාරී කම්කරුවෝ කලමනාකරුවන් මරා දමන ලෙස හඬ තැලූ හ. ගිනිදල විසින් කාර්යාල වසා ගනිද්දී, කම්කරුවන් පිටවීමේ දොරටු අවහිර කරමින් කලමනාකරුවන් ව මුදා ගැනීමට උත්සාහ කල පොලීසිය සමග සටන් වැදුනි.

පැමිණිලිලේ සම්පිත්ඛනය කරමින්, විනිශ්චයකාර ගෝයාල් මෙසේ ලියයි: “100 සිට 150 දක්වා වන කලමනාකරන නිලධාරීන් ගනනක් කොටු කරනු ලැබ සිටි අතර, සම්මේලන කාමරයේ සිටිලීම හා කලමනාකරන කාර්යාලය කරා ගින්න ඉහල නැගුනි. සෑම කලමනාකරුවෙක් ම පලායාමට තැත් කල ද කම්කරුවන් විසින් ඔවුන් ව වලකාලන ලදී.”

මරුණි සුසුකි කලමනාකාරිත්වය සමග එක් ව පැමිණිලිලේ විසින් පින්තාරු කරන චිත්‍රය වනාහි මුලුමනින් ම සිත් කම්පා කරවන ආකාරයට සංභාරය සිදුවන අයුරු, විදහා දක්වන එකකි. එය දකින අයෙකුට යටත් පිරිසෙයින් බලාපොරොත්තු විය හැක්කේ, කෝපයට පත් කම්කරුවන්ගෙන් පහර කෑම හෝ ගින්නට ගොදුරු වීම හේතුවෙන්, අනෙකුත් කලමනාකරුවන්, බහුල ව නො වේ නම්, බොහෝ සෙයින් අනතුරුවලට හෝ නො මැකෙන තුවාල විම්වලට මුහුණ පානු ඇති බව යි.

එහෙත් කලමනාකරන නිලධාරීන් අතුරින් මරණීය තුවාල ලද්දේ, කම්කරුවන්ගේ අරගලයට හිතවත් එක ම නිලධාරියා වූ මානව සම්පත් කලමනාකාර අවිනිෂ් දේව් ය. දේව් වනාහි ප්‍රකට කරන ලද ප්‍රහාරයේ දී මරුමුවට පත් එක ම පුද්ගලයා පමණක් නො වේ. ඔහු මියගිය එක ම මරුණි සුසුකි කලමනාකරුවා, කොන්ත්‍රාත්කරුවා හෝ මරණීය තුවාල ලත් ආරක්ෂක මන්බල සාමාජිකයා විය.

විනිශ්චයකාර ගෝයාල් සිය විනිශ්චය තුල පිලිගන්නා පරිදි, දේව් හැර අනෙක් එක ම කලමනාකරුවෙකු වත් පීචිතය අනතුරට ලක්වන වර්ගයේ තුවාලවලට ලක් නො වූහි. “තුවාල ලත් සාක්ෂිකරුවන්... වෛද්‍ය සාක්ෂි වලින් පැහැදිලි වන්නේ, කුඩා වේවා දැරුනු වර්ගයේ වේවා, තුවාල ලද්දවුන් අතුරින් කිසිවෙක් හෝ පීචිතයට භානි වන වර්ගයේ තුවාලවලට ලක් ව නැති බව” යයි පැමිණිලිලේ සාක්ෂි විමසමින් හෙතෙම ලියයි.

ප්‍රහාරය පිලිබඳ පැමිණිලිලේ චිත්‍රය හා එහි ප්‍රතිඵලය අතර මෙම වෙනස්කම සත්‍ය වසයෙන් ම පුදුම එළවනසුලුය. ඒනමුත් මෙහි තවත්, තව තවත් එවැනි දෑ ඕනෑ තරම් තිබේ.

ගැටුම පිලිබඳ පැමිණිල්ලේ විත්‍ය සහ කලමනාකාර නිලධාරීන්ට සිදු වූ තුවාලවීම් අතර අසංගතික බවක් තිබේ. කම්කරුවන් සියගනනින් කාර්යාල තුළට කඩාවැදී ඔවුන්ට බරැති ලෝහමය දොර දැඩු හා තියුනු ස්වයංක්‍රීය "කම්පකවලින්" පහර එල්ල කළේ නම්, බොහෝ කලමනාකරුවන් අතරින් සමහරෙක්වත් අවම වශයෙන් දරුණු ගනගේ තුවාලවලට වත් ලක්වනු ඇතැයි විත්තියේ නීති වේදිහු පෙන්වා දුන් හ. එහෙත් වෛද්‍යවරයා සොයාගත් පරිදි, කිසිදු මරැති සුසුකි කලමනාකරුවෙක් එවැනි තුවාලවලට ලක් වී නොතිබුණි.

"බොහෝ කලමනාකරුවන් ඔවුන්ට එල්ල වන ප්‍රහාර දැක්වල උපකාරයෙන් වැලැක්වීමට උත්සාහ දැරුවේ, යයි කල කියාපෑම සමග සිදුව තිබූ තුවාලවල සීමිත ස්වභාවයන් ගැඹුරු කැපීම් සිදු නො වී තිබීමත් විස්තර නො කර සිටීමට විනිශ්චයකරැවා වගබලා ගත්තේ ය.

"වැදුනු පහරවලින් වැලකීමට මම වමන යොදාගෙන වෙර යෙදුවා, ය යන වාක්‍යාංශය පැමිණිල්ල පැත්තෙන් සාක්ෂි දුන් බොහෝ දෙනා විසින් පුනරැවිචාරනය කිරීමෙන් ඉඟි කෙරෙන්නේ, ව්‍යාජ ප්‍රකාශ කිරීමට ඔවුන් ව පුහුනු කිරීම හා කටපාඩම් කරවීම සිදු කොට තිබුණු බව යි.

රාජේස් කුමාර් මල්හෝත්‍රා, සෝහිත් මිතල්, සන්තෝෂ් කුමාර් යාදව්, ජේ. කේ. ඩොග්රා, රාජීව් කාචුල්, ඩී. සී. ෂර්මා සහ වික්රම් සාරිත්, වික්රම් කපත්ව්, විජේබ්ර් සිං යන සියලු ප්‍රධාන සාක්ෂිකරුවෝ තමන්ට එල්ල වූනු පහරවලින් වමන යොදාගෙන වැලකීමට උත්සාහ කළේ යයි කියා සිටිය හ.

කැරලිකාර කම්කරුවන් යොදාගෙන සිටියා යයි කියූ ග්‍රහනයෙන් මිදීමට කලමනාකරන නිලධාරීන් උත්සාහ කල ආකාරය විස්තර කිරීමට "කෙසේ හෝ" යන වචනය, අහඹු ලෙස විනිශ්චයකාර ගෝයාල් විසින් යලි යලිත් භාවිතා කිරීමෙහි අර්ථය වන්නේ, චෝදනාවේ ඇති සැකකටයුතු ස්වභාවය පිලිගැනීමකි. පැමිණිල්ලේ සාක්ෂිකාර වික්‍රම් සාරිත් ගැන විනිශ්චයකාරයා කීවේ "කෙසේ හෝ නැගිට ගැනීමට ඔහු සමත් වූ බව" යි. "ප්‍රහාරයෙන් බේරී සිටීමට (සෝහිත් මිතල්) යන්නමින් සමත් වූ අතර සන්තෝෂ් කුමාර් යාදව් අනුනමයෙන් දිවි බේරා ගත්තේ ය."

පහර දීම සඳහා කම්කරුවන් මෝටර් රථ කොටස් යොදාගත්තේ යයි පැමිණිල්ලේ කියාපෑම

මරැති සුසුකි කලමනාකාරීත්වය සමග සමීප සහයෝගයෙන් සකසා, පොලීසිය ඉදිරිපත් කල පලමු තොරතුරු වාර්තාව (එල්අයිආර්) තුල පහර දීම සඳහා කම්කරුවන් විසින් සවල්, බියගැන්වීමට යොදාගන්නා ලී කොටං වන ලැහි සහ කොන්ක්‍රීට් සව් ගැන්වීමට යොදා ගන්නා බට (සරියා) භාවිතා කල බව අවධාරනය කෙරැහි. කලමනාකාර නිලධාරී දීපක් ආනන්ද් විසින් නඩු විමසුමේ දී මේ බව පුනරැවිචාරනය කරන ලදී.

එහෙත් මෙය ඉවත දැමූ පැමිණිල්ල, කම්කරුවන් ප්‍රහාරය සඳහා දොර පොලු හා කම්පක භාවිතා කල බව කීවේ ය.

එල්අයිආර්හි වාර්තාවේ සඳහන් වන ආයුධ හා නඩුවේ දී පැමිණිල්ල ඉදිරිපත් කල තර්ක අතරේ පවතින නො එකඟතා විත්තියේ නීතිඥයා විසින් පෙන්වා දුන් විට "එල්අයිආර් යනු නඩුව පිලිබඳ විශ්වකෝෂයක් නො වන බවත් එය (නඩුව) ගැන සැම සහ සියලු තොරතුරක් ම එල්අයිආර් තුල සඳහන් කිරීම අවශ්‍ය නැති බවත්" කියා සිටීමත් විනිශ්චයකරැවා පැමිණිල්ලට සහය දැක්විය.

එම තීන්දුව තුල විනිශ්චයකරැ හාමිපුතූන්ට පක්ෂපාතී ලෙස කීවේ, චෝදනාවට උපයෝගී වන තාක් එල්අයිආර් වාර්තාව විශ්වසනීය බව හා කම්කරුවන්ට වාසියදායක වන විට

විශ්වාසවන්ත නැති බව ය. එම වාර්තාවේ වෙනත් තැනක ආරවුල පටන් ගැනීමට වහාම පෙරාතුව තමන් මරැහි සුසුකි සමාගමෙන් ඉල්ලා අස්වන්නේ යයි දේවී නිවේදනය කොට තිබුනේ ය යන කම්කරුවන්ගේ කරැනු දැක්වීම ඉවත දැමුවේ එය එල්අයිආර් වාර්තාව තුල නොතිබුණු නිසාය.

නඩුවේ දී පැමිණිල්ල බොහෝ සෙයින් ප්‍රයෝජනයට ගත් කාරනාව වූයේ කම්කරුවන් අත්අඩංගුවට ගන්නා අවස්ථාව වනවිට ඔවුන් සතුව දොර පොලු තිබුනේ යයි පොලීසිය කර තිබූ කියාපෑම යි. මෙම "සාක්ෂිය, ගොතන ලද්දක් බවට තර්ක කල කම්කරුවන්ගේ නීතිඥයෝ දොරපොලු පිලිබඳ චෝදකයාගේ කියාපෑම ක්‍රමානුකූල ව කීතුකොට දැමූ හ.

පොලීසිය සොයාගත්තේ යයි ප්‍රකාශ කල මරැහි සුසුකි සමාගමට අයත් කම්කරුවන් අතදරා සිටි දොරපොලු ගැන කතාව කිසිදු අයුරකින් තහවුරු වී නැතැයි විත්තියේ නීතිඥයෝ පෙන්වා දුන් හ.

කම්කරුවන් ප්‍රහාරය සඳහා දොරපොලු හා කම්පක භාවිතා කොට, සිදු වූයේ කුමක්දැයි වසං කිරීම සඳහා ඒවා ඇතැහි ව ම පලාගිය බවට චෝදකයාගේ සහ සමාගමෙහි කියාපෑම තුල ගනන් නැති හිඩැස් සහ නො ගැලපීම් පවත්නා බව ද එම නීතිඥයෝ පෙන්වා දුන් හ.

මෙම "ආයුධ" ගැන එල්අයිආර් වාර්තාවේ සඳහන් නො කෙරැනා පමනක් නො වේ. 2012 වසරේ ජූලි 18 දිනෙන් පසු මාස ගනනක් ගතවන තෙක් සොරකම් කරන ලද අඩුම කුඩුම ගැන කිසිවක් නො කියන ලදී.

කලමනාකරුවන්ගේ හා ආරක්ෂක හටයින් සැහෙන පිරිසකගේ දෙනෙන් වසා, පැස්සුම් කිරීම සහ එකලස් කිරීම කරන කම්හල්වලින්, දොරපොලු හා කම්පක සොරා ගැනීමටත් ප්‍රහාරයේ දී ඒවා භාවිතා කිරීමට පරිපාලන ගොඩනැගිල්ල වෙත ඒවා ගෙන ප්‍රවාහනය කිරීමටත් කම්කරුවන් සමත් වූයේ කෙසේ ද යන්න විස්තර කිරීමට චෝදකයාගේ කිසිදු සාක්ෂිකරුවෙක් සමත් වූයේ නැත.

චෝදනාව ඔප්පු කිරීමට හොඳින් ම උපකාරී වන දොරපොලු, කම්කරුවන් කම්හලේ සිට ඔවුන්ගේ නිවෙස් කරා ගෙන ගියේ ඇයිදැයි විස්තර කිරීමට චෝදකයා සමත් නො වී ය.

පොලිස් පරීක්ෂක ප්‍රකාශ් සාක්ෂි දෙමින් කියා සිටියේ අත්අඩංගුවට ගත් කම්කරුවන් සතුව තිබී පොලීසිය සොයාගත්තේ යයි කියන එකදු දොරපොල්ලක වත් ලේ තැවරී තිබුනේ නැති බව යි.

ප්‍රහාරයට කම්කරුවන්ගේ සම්බන්ධය තහවුරු කිරීමේ දී දොරපොලු තීරනාත්මක සාක්ෂියක් වූ බව කියා සිටි පොලීසිය, ප්‍රශ්න කිරීම්වල දී ඇඟිලි සලකුණු සඳහා පරීක්ෂා කිරීම ඇතුලු අධිකරන වෛද්‍ය පරීක්ෂන දොරපොලුවලට අදාල ව සිදු කළේ යයි පැවසූ හ.

නිව් යෝක්හි පදනම් වන රාජ්‍ය නො වන සංවිධානයක් වන කම්කරු අයිතිවාසිකම් සඳහා වන ජාත්‍යන්තර කොමිසම, මරැහි සුසුකි සිදුවීම පිලිබඳ ව 2013 වසරෙහි පලකල අධ්‍යනයකට අනුව, 2012 ජූලි 18 දින සිදු වූ ආරවුලෙන් ඉක්බිත්තේ ප්‍රසිද්ධ කල ප්‍රවෘත්ති වාර්තාවන්හි, සිද්ධියට අදාල සිසිටීව් වාර්තා සොයාගෙන තිබූ බවත් ඒවා භාවිතා කරමින් සැකකරුවන් හඳුනාගෙන අත්අඩංගුවට ගැනීම සඳහා කටයුතු කරමින් සිටින බවත් පොලීසිය සඳහන් කර තිබුණි. "එහෙත් දින හතරකට පසුව... සොයාගෙන තිබූ සිසිටීව් උපකරනවල දෘඩතැට්ටුවලට හානි සිදු ව තිබූ බව හා කිසිදු ජායාරූපයක් ඒවායින් උපුටනය කරගත නො හැකි බව පොලීසිය කියා සිටිය හ."